

Список використаних джерел:

1. Погодин Ю. И. Психофизиологическое обеспечение профессиональной деятельности военнослужащих / Ю. И. Погодин, В. С. Новиков, А. А. Боченков // Военно-медицинский журнал. – 1998. – № 11. – С. 27–36.
2. Приходько І. І. Психологічний супровід службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України в екстремальних умовах / І. І. Приходько, О. С. Колесніченко, Я. В. Мацегора та ін. // Честь і закон. – 2014. – № 3. – С. 68–74.
3. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [https:// www.ukrinform.ua/rubric-society/2032798-matios-nebojovi-vtrati-zsu-na-donbasi-1294-bijca.html](https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2032798-matios-nebojovi-vtrati-zsu-na-donbasi-1294-bijca.html)

Кузьмич І.І.

студентка,

*Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини
ВНЗ «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»*

**СУЧАСНА РОДИНА ЯК ДЖЕРЕЛО
ПСИХОЛОГІЧНОГО ВПЛИВУ
НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА**

В умовах економічної, політичної, соціальної трансформації в Україні, коли, навіть, сімейні відносини спіткала комерціалізація, родина ледве втримує репутацію царини людства, якій притаманні риси людяності, щирості, заступництва, де дорослі – батьки піклуються за дітьми, а діти, подорослішавши, підтримують батьків, що є надзвичайно важливим проявом дуальності сім'ї та держави, закономірної релевантної суспільної циклічності.

Розглянемо дві сторони однієї медалі, яка називається – родина: теоретичну та практичну. Звернувшись до результатів наукових досліджень, а саме: філософських, психологічних, педагогічних положень про розвиток особистості (Л. Божович, Л. Виготський, М. Дригус, І. Кант, І. Кон, Н. Корабльова, Г. Костюк, Е. Носенко, С. Рубінштейн, Е. Фром та ін.); генетичного підходу в розвитку особистості (С. Максименко), діяльнісного підходу у дослідженні розвитку психіки (О. Леонтьєв); теоретичних засад психології сім'ї та родинної педагогіки (А. Богуш, М. Боришевський, О. Кононко, В. Котирло, А. Кузьминський, С. Кулачківська, С. Ладивір, В. Омеляненко та ін.); наукових положень про закономірності психічного розвитку дітей дошкільного віку (О. Алексєєва, Л. Божович, О. Дусавицький, О. Запорожець, В. Кузьменко, О. Леонтьєв, В. Мухіна, Т. Піроженко, Ж. Піаже та ін.); концепцій підтримки сім'ї та батьків (В. Анісимов, В. Дружинін, Р. Кемпел, О. Кочарян, Г. Лактіонова,

Д. Майєрс, В. Столін, та ін.); сучасних напрямків досліджень соціальних інституцій: сім'я, родина, батьківство (Т. Алексєєнко, О. Безпалько, Л. Буніна, Т. Веретенко, Н. Голованова, Н. Гусак, І. Зверєва, А. Капська, Г. Лактіонова, Т. Лях, Р. Овчарова, В. Тернопільська, С. Харченко, Н. Шевченко, Т. Цюман та ін.) [6, с. 666]; – отримуєш необмежену кількість пропозицій розділити відповідальність із теоретиками, залишившись наодинці із нагальними проблемами. Чому? Чому з'являються проблеми у сучасній родині, якщо існує арсенал теоретичних та науково-практичних методик і армада державних та громадських установ, націлених на зміцнення кожної сім'ї – осередка суспільства? Почнемо з визначення, де родина – це мала соціальна група, простір для розвитку вищих потреб, джерело соціального та економічного розвитку суспільства, унікальний соціальний інститут, результат і творець цивілізації, суспільне багатство [4, с. 255]. Далі – цікавіше, тому що основні функції сім'ї – це репродуктивна, виховна, господарсько-побутова, економічна, первинного соціального контролю, духовного спілкування, соціально-статусна, дозвіллева, рекреаційна, емоційна, сексуальна, соціального захисту. Відповідно, отримуємо від сім'ї біологічне відтворення суспільства, підтримку і збереження духовного потенціалу й репродуктивного, сексуального, фізичного, соціального та психологічного здоров'я, забезпечення культурної неперервності суспільства, моральну регламентацію поведінки й економічну підтримку неповнолітніх та працездатних членів суспільства, отримання й надання певного соціального статусу, соціальний контроль й емоційну стабілізацію, передачу новому поколінню суспільних норм, формування навичок суспільного життя, соціалізацію молодого покоління [1, с. 103–127].

Це ті функції, які повинні бути належно виконаними, які прописані задля розквіту державного устрою, які є обов'язковими чи неможливими у реальному світі? Недостатність ресурсів для виконання функцій сім'єю або неналежне їх виконання призводить до дисфункції сім'ї. Такий собі соціальний параліч нещадно, безжально розбиває вщент розрахунки теоретичних мрійників, де не встигають пропозиції науково-практичних досліджень за геометричною соціальною прогресією із комплексом страху, культу сили, агресії, відвертої розпусти і брехні, що породжує психологічну ізоляцію і автономність членів родини, неадекватність самооцінки, негативну девіацію, і, як наслідки – зниження здатності самоаналізу і соціально-психологічної адаптованості із переходом до втрати можливості формування здорової у всіх гранях та проявах особистості, яка від народження переймається одним завданням – вижити. І вже не йдеться про систему цінностей, яка визначає зв'язок між членами сім'ї та суспільством, тому що у, так званій «дисфункціональній сім'ї» порушується, як ендолокальний

(спрямований на внутрішню взаємодію), так і екзолокальний (спрямований на зовнішню взаємодію) механізм існування [2, с. 18]. Не можливо пропонувати те, що не може бути застосовано, це фантомний світ, у якому не одна із дванадцяти вищеперелічених функцій теоретичної сім'ї не може спрацювати без певних державних умов, а саме: прямопропорційна залежність сім'ї від держави, державного економічного, політичного, соціального устрою, і доки держава не прийме той факт, що існує зворотній зв'язок: залежності держави від сім'ї – держава приречена на уповільнений розпад, як цивілізована надбудова [5, с. 416]. Знаходячись в зоні ризику, отримуємо змістовне неблагополуччя, а у сучасній родині залишаються тільки дві функції надзвичайного стану – це самозбереження та самопоміч. Використовуючи критиканство і базуючи теоретичні методики на помилках пристосуванців і тих, хто намагається вижити, законно справляючись з проблемами, ми зволікаємо – народжені у жорстокості діти змушені захищатися самі, тому що дорослі вимушені не говорити дітям правду, рахуючи, що є захисниками. Сучасна модель сім'ї – це результат мутації, що представляє лише інтереси і відносини, тобто сучасна родина – це сімейні відносини за Е. Ейдемільером, В. Юстицькісом, І. Нікольською, і т.і., та інтереси членів сім'ї, які дозволяють виправдати свої вчинки [3, с. 105-113]. Психологія – це своєрідна соціальна гігієна суспільства, де головним показником є не лікування, а профілактика, тобто всі інші системи – це наслідки, що дає, як і пріоритет, і підвищену відповідальність, тому ще вчора потрібні професійні не поради та консультації, не проста констатація фактів, а конкретні показники аналізу психологічного й соціального становища та сучасні наукові розробки з конкретними пропозиціями, адаптовані до реалій нашого життя, переповненого інформаційним потоком та шаленою швидкістю. Відсутні гіперпротекції, ієрархії, ідейність, – є недолік взаємоуваги, взаємоповаги, взаємтурботи. Родинна твердиня сучасної сім'ї – залишок великих вистражданих надбань попередніх століть – це взаємна, іноді жертвна любов і взаємна довіра, а в спадок дісталось від попередніх поколінь – низький уклін нашим пращурам – духовність, традиції, взаємопідтримка і взаємодопомога, й поза часом і простором – віра й надія, що тримає людину у класовому рівні та на розумовому фундаменті.

Таким чином, з'ясовано, є безперечне розуміння психологічного впливу сім'ї на зародження, формування та розвиток особистості, саме сучасна родина є рушійною конструкцією соціуму та віддзеркаленням еволюції, що доводить нагальність проблем, необхідність безвідкладного компетентного діагностування суспільного стрижня, основи нового життя, професійного підходу з урахуванням визначеності особливостей часу та рольової соціальної ваги.

Список використаних джерел:

1. Бергер П., Бергер Б., Коллінз Р. Личностно-ориентированная социология. – М., 2004. – С. 103–127.
2. Бесєдін А. Дисфункціональна сім'я як чинник девіантної поведінки неповнолітніх. Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук – Х., 2002. – С. 18.
3. Калашникова М. О концепции возрастной сензитивности // Мир психологии, 2004, № 1. – С. 105–113.
4. Максименко С. Генеза здійснення особистості. – К., 2006. – С. 255.
5. Некрасова З., Некрасова Н. – Перестаньте дітей виховувати – допоможіть їм рости. – М.: ООО Издательский дом «София», 2006. – С. 416.
6. Психологія розвитку. Енциклопедический словарь. – М. – СПб: 2005. – С. 666.

Кухмай Н.В.

*заступник директора з навчально-виховної роботи,
учитель початкових класів,
спеціаліст вищої категорії, учитель-методист,
Гімназія № 153 імені О.С. Пушкіна м. Києва*

Тищенко Н.В.

*практичний психолог,
спеціаліст вищої категорії,
Гімназія № 153 імені О.С. Пушкіна м. Києва*

**РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНИХ ЗДІБНОСТЕЙ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
ЧЕРЕЗ РОЗВИВАЛЬНУ ПРОГРАМУ «ІНТЕЛЕКТ»**

У сучасній початковій школі відбуваються суттєві зміни, які забезпечують реальні умови для переорієнтації навчально-виховного процесу на потреби дитини, досягнення якісно нових результатів її особистісного і соціального розвитку. Згідно Концепції початкової освіти метою початкової світи є різнобічний розвиток особистості дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей, оволодіння ключовими і предметними компетентностями, необхідними життєвими і соціальними навичками, що забезпечують її готовність до продовження навчання в основній школі та у подальшому житті. На наш погляд, одним із шляхів забезпечення особистісно-соціального та інтелектуального розвитку молодших школярів є впровадження курсів та технологічних методик, спроможних забезпечити розвиток пізнавальних здібностей дітей 6-11 років (сприйняття, пам'яті, уваги, різних видів мислення), підвищення якостей інтелекту учнів, розвитку суб'єктності навчання, оволодіння способами конструктивної взаємодії з іншими учасниками навчального процесу.